

Vabariigi Valitsuse määruse
"Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala kaitse-eeskiri" eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ § 10 lõike 1 alusel ja kooskõlas § 11 lõikega 1 on Vabariigi Valitsusel õigus võtta alla kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Kavandatava Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) territoorium on olnud osaliselt kaitse all alates 25. septembrist 1973, mil Harju Rajooni RSN Täitevkomitee võttis oma otsusega nr 11 kaitse alla Paka astangu – Raikküla rannamoodustiste kaitseala. Seega ei võeta määrusega kaitse alla uut ala, vaid muudetakse olemasoleva kaitstava loodusobjekti piiri ning kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Raplamaa Keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Andres Andersson ja spetsialist Reeli Susi, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse loodusbüroo peaspetsialist Kaire Sirel (tel 673 7562). Eelnõu keeleteimetaja oli Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna juhataja Mirjam Vili (tel 626 2825).

2. Eelnõu sisu

Kaitseala eesmärk on väärtusliku geoloogilise objekti, Raikküla-Pakamäe, ja sealse Siluri lademe Raikküla ladestu paljandi kaitse ning nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüübi – rohundirikaste kuusikute kaitse.

Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala on tervikuna määratud piiranguvööndiks. Piiranguvööndi režiim on vajalik ja piisav geoloogilise objekti, Raikküla lademe paljandiga kõrgendiku, Pakamäe ja puistu säilimise tagamiseks.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud kaitsealal viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti. Telkida ja lõket teha võib kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Üle 50 osalejaga rahvaüritusi võib väljaspool selleks määratud kohti korraldada vaid kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukitega sõitmine. Sõidukitega sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ning maatulundusmaal metsamajandustöödel.

Kaitsealal ei ole lubatud ehitiste püstitamise, välja arvatud rajatiste rajamine kaitseala tarbeks, puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, maavarade kaevandamine, uute veekogude rajamine, biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, uue maaparandussüsteemi rajamine, uuendusraie, välja arvatud turberaie, mille juures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus.

Kaitsealale ei jää ujuvvahendiga sõitmiseks ja kalapüügiks sobivaid veekogusid ning adrut ja pilliroogu. Seetõttu pole nimetatud tegevust kaitse-eeskirjas eraldi käsitletud. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole ka õuemaal tegutsemist eraldi reguleeritud. Veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmist ei ole käsitletud kuna veekogusid kaitsealal ei esine, samuti ei ole eeskirjas käsitletud liinirajatiste hooldamiseks vajalikke töid ja põllumajandustöid kuna kaitsealale ei jää liinirajatise ja põllumajandusmaad.

Kaitsealal ei ole lubatud ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlviku sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoimingud, väljastada metsamajandamiskava, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise ehitamiseks, seada projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala, kuna peamine kaitse-eesmärk on väärtusliku geoloogilise objekti kaitse.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja eksperdiarvamust kaitseala tzoneeringu ning kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate objektide ja elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Kaitseala pindala on 20,4 ha, eramaid kaitsealal ei ole. Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

3. Maaomanike seisukohad

Kaitse-eeskirja avalik väljapanek kestis Raikküla vallas, Raplamaa keskkonnateenistuses 18. jaanuarist 1. veebruarini 2005. Avaliku väljapaneku toimumisajast teatati Ametlikes Teadaannetes (17.01.2005), üleriigilise levikuga ajalehes Postimees (17.01.2005) ning kohalikus lehes Nädaline (15.01.2005). Kuna avaliku väljapaneku käigus ei avaldatud soovi avaliku arutelu toimumiseks, siis Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala avalikku arutelu ei korraldatud. Kaitsekorra ja kaitseala piiridesse tehtavatest muudatustest teavitati kirja teel kaitseala ainsat maavaldajat RMK Vardi metskonda. Kaks kirja saadeti kohalikule omavalitsusele – Raikküla vallale ja Rapla Maavalitsusele. Kirjades sisaldus teade, et kui kinnisasja omanik pretensioone ning ettepanekuid ei esita, loetakse kaitse-eeskiri kooskõlastatuks.

Oma arvamuse esitas vaid Rapla Maavalitsus, kes leidis, et regulatsioonide kehtestamine ja täpsustamine maakonna looduse kaitseks on oluline. Vastuväiteid ja ettepanekuid maavalitsusel ei olnud.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud "Looduskaitseaduses" esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Osa Raikküla-Pakamäe maastikukaitsealast on Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" lisa 1 punkti 2 alapunkti 338 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust.

Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub "Riigi Teataja seaduse" § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Raikküla-Pakamäe maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on esitanud positiivse arvamuse Rapla Maavalitsus (21. jaanuari 2005. a kiri nr 5-2/66).

Eelnõu on läbinud kooskõlastusringi eelnõude kooskõlastamise infosüsteemis. Kirjalikult kooskõlastas eelnõu Eesti Maaomavalitsuste Liit (13. märts 2006. a kiri nr M-10-1/21), tingimusel, et kaitseala piir viiakse 10 m võrra Rapla-Järvakandi-Kergu maantee teemaast kaugemale. Tingimusega on arvestatud.

Villu Reiljan
Keskkonnaminister